

Gregory Peck (5 kwietnia 1916 w San Diego - 12 czerwca 2003 w Los Angeles)

Pewien przystojny gwiazdor z La Jolla

mówił do swej żony czule "moja",

wszystkie inne panie

tylko na ekranie

miały czar i wdzięk tego good boya.

*(ebs, *z hiszp. la joya, klejnot, czyt. la hoja)*

Gregory Peck - aktor filmowy i teatralny, działacz społeczny, humanitarysta, jedna z legend "Złotej Ery Hollywood", *American Film Institute* umieścił jego nazwisko na 12. miejscu w rankingu "największych aktorów wszech czasów" (*The 50 Greatest American Screen Legends*), za swoją rolę w dramacie "Klucze królestwa" (1944) uzyskał nominację do Oscara, do której w przekroju kariery łącznie nominowany był pięciokrotnie. Raz zdobył tę nagrodę za kreację Atticusa Fincha w dramacie obyczajowym "Zabić drozda" (1962), odgrywał zazwyczaj role pozytywnych bohaterów, odznaczających się przywiązaniem do wartości moralnych, wytrwałością i inteligencją.

<https://www.youtube.com/watch?v=bmQpF70hq2M>

Urodził się 5 kwietnia 1916 w La Jolla, dzielnicy San Diego w stanie Kalifornia, jako Eldred Gregory Peck. Jego ojciec był aptekarzem i farmaceutą angielsko-irlandzkiego pochodzenia, po ukończeniu uniwersytetu Michigan otworzył jedyną aptekę w La Jolla. Matka Pecka przed przybyciem do La Jolla pracowała jako operatorka telefoniczna. Miała angielsko-szkockie korzenie. Przyszły aktor wychowywał się w wierze katolickiej.

Po trzech latach separacji rodzice Pecka rozwiedli się, Peck wyjechał wraz z matką do Saint Louis, gdzie aby wspomóc ją finansowo, podejmował się różnych dorywczych prac, zarabiał m.in. czyszcząc buty lokalnym subiektem, handlując gazetami na rogu ulicy i sprzedając lemoniadę graczom pokera w internacie. Po powrocie do Kalifornii matka znalazła zatrudnienie w San Francisco, a następnie w Los Angeles, zaś Peck przez trzy lata mieszkał z babką.

W 1931 przeniósł się z powrotem do San Diego, gdzie zamieszkał z ojcem i uczęszczał do *San Diego High School*. Po jej ukończeniu zapisał się na uniwersytet stanowy San Diego, gdzie odbywał pierwsze kursy z teatru, sztuki oratorskiej, wspierał bractwo ochrony środowiska Epsilon Eta oraz studiował literaturę i matematykę. W 1934 dostał pracę w Union Oil Company, zaczynając jako dozorca i stróż nocny. Z czasem został awansowany na stanowisko kierowcy transportującego benzynę na stacje firmy w rejonie San Diego.

Mając ambicje zostania lekarzem, zapisał się w 1937 na uniwersytet Kalifornijski w Berkeley, jednak po roku zmienił kierunek na filologię angielską. Z uwagi na swoje warunki fizyczne (1,91 cm wzrostu) aktywnie brał udział w zawodach uniwersyteckiej drużyny wioślarskiej. Jego chesne wynosiło 26 dolarów rocznie. Będąc w trudnej sytuacji materialnej, podjął się pracy pomocnika w kuchni dla bractwa studenckiego *Gamma Phi Beta* w zamian za posiłki.

Studiując w Berkeley, Peck zachęcony został przez trenera sztuki aktorskiej, który dostrzegł w nim potencjał dla studenckiego teatru.

Po uzyskaniu tytułu licencjata, drogą urzędową zmienił swoje imię na Gregory i wyruszył do Nowego Jorku, gdzie otrzymał stypendium w prestiżowej *Neighborhood Playhouse School of the Theatre*, specjalizującej się w nauce metodą Sanforda Meisnera. Z powodu początkowego braku zleceń, niejednokrotnie zmuszany był do opuszczania wynajmowanych pokoi ze względu na brak środków pozwalających opłacić czynsz. Sypiał na ławce w Central Parku. Przez miesiąc pracował jako naganiacz podczas Wystawy Światowej w Nowym Jorku. Dorabiał także jako model dla katalogu Montgomery Ward i oprowadzacz po *Radio City Music Hall* w *Rockefeller Center*. W 1940 podjął się pracy w zamian za jedzenie i nocleg w Barter Theatre w Abingdon, pojawiając się w kilkunastu sztukach.

Kariera sceniczna Pecka rozpoczęła się w 1941, gdy zaczął występować na deskach nowojorskich teatrów. Premiera sztuki odbyła się w *Curran Theatre* w San Francisco na tydzień przed atakiem na Pearl Harbor, wobec czego wiadomości o utalentowanym aktorze zostały zepchnięte na dalszy plan. Z powodu urazu pleców, którego doznał podczas pobierania nauki tańca i ruchu u Marthy Graham, Peck został zwolniony ze służby i nie brał udziału w II wojnie światowej. Przedstawiciele studia 20th Century Fox twierdzili, że uraz pochodził z czasów studenckich, gdy występował w drużynie wioślarskiej. Sam aktor próbował prostować tę informację przez wiele lat mówiąc, że "*widocznie Hollywood nie uważało lekcji tańca za coś wystarczająco męskiego*".

W 1942 zadebiutował na Broadwayu. Krytycy pochlebnie wyrażali się o grze Pecka. Burns Mantle z *Daily News* pochwalił aktora za "*opanowanie, dobry wygląd, wspaniały głos i przekonującą sympatię*". Za namową swoich agentów udał się do Hollywood by spotkać się z tamtejszym kierownictwem, które wyrażało zainteresowanie jego osobą.

W 1944 zadebiutował na dużym ekranie. Po tym jak zebrał pochlebne recenzje producent i współzałożyciel wytwórni Metro-Goldwyn-Mayer, Louis B. Mayer zaprosił Pecka do swojego biura w Culver Studios. zaproponował aktorowi kontrakt, na mocy którego w ciągu siedmiu lat miał zagrać w czterech filmach. Peck odmówił, obawiając się długości trwania umowy. Za sprawą Susan Hayward, Mayer, David O. Selznick i Zanuck ponownie przystąpili do negocjacji. Ich wynikiem była zgoda na podpisanie umowy, na mocy której aktor mógł wystąpić w czterech filmach różnych wytwórni. Dzięki temu stał się pierwszym aktorem, który swoim kontraktem zagwarantował sobie możliwość grania w filmach bez konieczności wiązania się na stałe lub dłuższy okres czasu z konkretnym studiem. Trend ten kontynuowany był później m.in. przez Burtę Lancastera, Charltona Hestona i Kirka Douglasa.

Producent David O. Selznick, który we wczesnych latach wyśmiał aktora na castingu do jednej z produkcji twierdząc, że "*nie jest kandydatem na amanta, bo boi się własnego cienia*", zaoferował Peckowi rolę cierpiącego na psychozę, powiązaną z amnezją, doktora Anthony'ego Edwardesa u Alfreda Hitchcocka w psychologicznym thrillerze noir "*Urzeczona*". Peckowi w głównej roli żeńskiej partnerowała Ingrid Bergman, z którą aktor wdał się w

krótki romans. W rozmowie z magazynem *People* z 1987 przyznał: "Ja byłem młody, ona była młoda. Przez wiele tygodni pracy nad filmem byliśmy niemal nierozłączni. Naprawdę ją kochałem i myślę, że na tym powinienem zakończyć". Film okazał się sukcesem.

W 1946 Peck zagrał wraz z Jane Wyman w familijnym obrazie "Rocznik". W tym samym roku wystąpił u boku Jennifer Jones i Josepha Cottena w westernie "Pojedynki w słońcu". Wcielił się w rolę czarnego charakteru - okrutnego i zmysłowego rewolwerowca "Lewta", która określona została przez krytyków jako przełomowa w dorobku aktora. Film przyniósł zyski rzędu dwudziestu milionów dolarów, przy budżecie wynoszącym sześć milionów, stając się największym przebojem kasowym pierwszych lat powojennych w Ameryce. 18 lutego 1947 magazyn *Look* uznał go za najwybitniejszego aktora roku.

W 1947 zdecydował się na przyjęcie głównej roli nowojorskiego dziennikarza Philipa Schuylera Greena w dramacie społecznym "Dzientelmeńska umowa" (reż. Elia Kazan), mimo sprzeciwu swojego agenta, który uważał, że aktor "narazi swoją karierę". Film będący adaptacją książki Laury Z. Hobson poruszał temat antysemityzmu w korporacyjnej Ameryce. W trakcie realizacji, częstokroć dochodziło do różnic pomiędzy Peckiem a reżyserem, dotyczących wizji charakteru głównego bohatera. Kazan opowiadał się za bardziej cholerycznym temperamentem, w którym dziennikarz otwarcie wyrażałby swoje emocje. W jednej ze scen chciał, aby aktor w wyniku frustracji uderzył w ścianę, jednak Peck odmówił, tłumacząc, że to nie jego styl gry. Obraz Kazana zdobył statuetkę Akademii Filmowej dla najlepszego filmu, przyniósł Peckowi trzecią nominację w kategorii dla najlepszego aktora pierwszoplanowego oraz zebrał pochlebne recenzje w prasie.

Trzecim filmem aktora zrealizowanym w 1947 był kryminalny dramat sądowy "Akt oskarżenia" w reżyserii Hitchcocka. Obraz opowiadał historię młodego adwokata, podejmującego się obrony kobiety (Alida Valli) oskarżonej o zamordowanie swojego męża, wierząc w jej niewinność. Kreacja Anthony'ego Keane'a przyniosła mu główną nagrodę podczas Paryskiego Festiwalu Filmowego. Uznany został przez redakcję magazynu *Look* za najlepszego aktora roku oraz znalazł się w pierwszej dziesiątce najbardziej dochodowych gwiazd filmowych.

W 1947 przy finansowym wsparciu Davida O. Selznicka, utworzył wraz z Dorothy McGuire, Jennifer Jones, Josephem Cottenem i Melem Ferrerem profesjonalny teatr *La Jolla Playhouse* na kampusie uniwersytetu Kalifornijskiego w San Diego. Przez pierwszych pięć lat funkcjonowania, Peck udzielał się głównie jako producent.

Kreacja generała brygady amerykańskich bombardierów w obrazie "Z jasnego nieba" (reż. Henry King), przyniosła Peckowi główną nagrodę Stowarzyszenia Nowojorskich Krytyków Filmowych oraz trzecią nominację do Oscara. Do głównej roli generała brygady Franka Savage'a początkowo rozpatrywany był m.in. Clark Gable, który służył w United States Army Air Forces w trakcie II wojny światowej. John Wayne odrzucił propozycję zagrania Savage'a. Peck w pierwszej chwili również odrzucił scenariusz, zmienił jednak zdanie, będąc pod wrażeniem pracy reżyserskiej Kinga, uznając swoją empatię dla tematyki filmu oraz ze względu na atrakcyjność obsady. Współpraca aktora z reżyserem zaowocowała w przyszłości pięcioma wspólnymi filmami, tworząc jeden z bardziej cenionych i wpływowych duetów dla rozwoju gatunku westernowego.

23 czerwca 1950 w Roxy Theatre premierę miał *Jim Ringo* (reż. Henry King), określany przez krytyków mianem "pierwszego westernu psychologicznego", który zapoczątkował nową epokę bardziej złożonych postaci i moralnej

niejednoznaczności. Obraz Kinga przedstawiał historię rewolwerowca Jimmy'ego Ringo, który u schyłku świetności powraca do rodzinnego miasta w celu zaznania stabilizacji i spokoju. Pragnie spotkać się z dawno niewidzianym synem i jego matką licząc, że uda mu się odzyskać jej względy. Film w momencie wejścia na ekrany nie odniósł sukcesu kasowego, jednak po latach zyskał miano klasyka w swoim gatunku, a biograf Gary Fishgall uważał go za jeden z najlepszych westernów w historii. Bosley Crowther wyraził pochlebny opinię pisząc, że „dzięki dobrej grze Pecka, zrozumiałe jest pojęcie smutku i izolacji mężczyzny o ponurym imieniu”. Sam aktor kreację Jimmy'ego Ringo cenił najbardziej w swoim dorobku.

Po kilku mniej znaczących filmach w 1952 wystąpił wraz z Avą Gardner i Susan Hayward w ekranizacji powieści Ernesta Hemingwaya "Śniegi Kilimandżaro", zrealizowanej w Technicolorze (reż. Henry King). Peck wcielił się w rolę pisarza Harry'ego Streeta, który zostaje ranny w czasie afrykańskiego safari. Po premierze film zbierał mieszane recenzje. Peck przyznał, że najbardziej godnym uwagi był występ Avy Gardner. Chcąc uniknąć utożsamiania z jednym gatunkiem, aktor odrzucił oferowaną przez producenta Carla Foremana rolę szeryfa Willa Kane'a w westernie "W samo południe" (1952, reż. Fred Zinnemann) uważając, że jest ona zbyt podobna do tej, którą wykreował wcześniej w Jimie Ringo. W późniejszym czasie przyznawał, że był to największy błąd w jego karierze (za to świetna decyzja Gary'ego Coopera).

<https://www.youtube.com/watch?v=ntlinKKoB6Y>

W 1953 wystąpił u boku debiutującej Brytyjki Audrey Hepburn w komedii romantycznej "Rzymskie wakacje" (reż. William Wyler). Pierwszym wyborem reżysera do roli dziennikarza Joe Bradleya był Cary Grant. Aktor odmówił, twierdząc, że jest za stary. Peck obsadzony został w roli Bradleya, choć z początku nie był przekonany do scenariusza uważając, że rola księżniczki jest znacznie bardziej wyeksponowana. Filmowanie było znacznie utrudnione z uwagi na panujący ówczesnie we Włoszech niepokój polityczny, wysokie temperatury, wilgoć i lokalną społeczność, która będąc początkowo negatywnie nastawiona do realizacji filmu. Do historii filmu przeszła scena, w której główni bohaterowie jeżdżą po ulicach Rzymu skuterem marki Piaggio Vespa.

<https://www.youtube.com/watch?v=olpEsLb37Pw>

Peck był pod dużym wrażeniem gry Hepburn. Umowa aktora zapewniała mu znacznie większe zyski niż Hepburn oraz umieszczenie jego nazwiska jako głównego w czołówce. W połowie zdjęć zadzwonił do głównego agenta George'a Chasina sugerując, by nazwisko Hepburn pojawiło się wraz z jego, co było niecodziennym gestem w Hollywood. Powiedział: "Jestem pewien, że Audrey za tę rolę dostanie Oscara". I tak się stało.

<https://www.youtube.com/watch?v=p-vR7D21wql>

W trakcie przyjęcia wystawionego przez Pecka w Londynie z okazji premiery, poznał on swojego przyjaciela Mela Ferrera z Audrey Hepburn. Rok później para pobrała się. (Ponoć GP i AH romansowali ze sobą, ale kto ich tam wie, Peck był wtedy twardo żonaty.)

<https://www.youtube.com/watch?v=ruNq71EchtU>

W 1956 po odnowieniu kontraktu z 20th Century Fox, Peck zagrał m.in. w przygodowym filmie "Moby Dick" (reż. John Huston), będącym filmową adaptacją powieści Hermana Melville'a. Wcielił się w kapitana Ahaba, grając tym samym postać odmienną od dotychczasowego wizerunku - kapitan Ahab nie zważając na zagrożenie życia załogi statku, był ogarnięty żądzą zemsty na wielorybie, który odgryzł mu nogę. W trakcie realizacji ekipa napotykała na wiele trudności. Niesatysfakcjonujące warunki pracy miały bezpośredni wpływ na relacje Pecka z Hustonem. Aktor wprost przyznawał, że na planie nie mógł porozumieć się z reżyserem, przez co czuł się jak karykatura granej postaci.

<https://www.youtube.com/watch?v=NMPW4R727QQ>

18 stycznia 1957 aktor wziął udział w pogrzebie Humphreya Bogarta, z którym łączyły go przyjacielskie stosunki. Odwiedzał chorego aktora w domu na parę dni przed jego śmiercią. W tym samym roku zagrał wraz z Lauren Bacall w komedii romantycznej "Żona modna" (reż. Vincente Minnelli), ciepło wyrażając się o współpracy.

W 1958 Peck zwrócił uwagę na krótkie opowiadania "Ambush at Blanco Canyon" autorstwa Donalda Hamiltona, które zamieszczone były w gazecie *The Saturday Evening Post*. Reżyser William Wyler wyraził chęć ich realizacji. Tak powstał film "Biały Kanion". Fabuła obrazu przedstawiała losy Jamesa McKay'a, żeglarza ze wschodniego wybrzeża Stanów Zjednoczonych, który przybywa na Dzikie Zachód do swojej narzeczonej Patricii Terrill (Carroll Baker). Baker w biografii "Baby Doll", pochlebnie wyrażała się na temat współpracy z Peckiem. "Byłam zachwycona z możliwości pracy z Wylerem i miałam też duży podziw dla jego filmów, jednak to Peck przykuwał najwięcej mojej uwagi. Nie mogłam oderwać od niego wzroku. Był tak wysoki, przystojny, nienagannie ubrany, tak uroczy, zabawny, po prostu idealny dżentelmen".

W 1959 Peck wystąpił w trzech produkcjach m.in. w dramacie postapokaliptycznym "Ostatni brzeg" (reż. Stanley Kramer), zekranizowanym w oparciu o powieść Nevila Shute'a. Aktor przyjął rolę w ostatnim z filmów, głównie z powodu uświadomienia negatywnych skutków używania broni jądrowej, której był przeciwnikiem. Partnerowali mu: Anthony Perkins, Ava Gardner i Fred Astaire. Pod koniec roku odrzucił ofertę gry w musicalu "Pokochajmy się" (reż. George Cukor), ponieważ po przeczytaniu scenariusza uznał, że męska rola jest zbyt mało znacząca w stosunku do kobiecej, kreowanej przez Marilyn Monroe. Zastąpiony został przez Yvesa Montanda.

<https://www.youtube.com/watch?v=FRf-g9aSdfU>

W 1961 Peck zaangażowany został do głównej roli w filmie wojennym "Działa Navarony" w reżyserii J. Lee Thompsona, wcielając się w kapitana Keitha Mallory'ego, głównodowodzącego grupą komandosów, których celem było zniszczenie potężnych dział strzegących przejścia przez cieśninę między greckimi wyspami Navarona i Midos. W filmie wystąpili również: Anthony Quinn, Anthony Quayle, David Niven, James Darren, Stanley Baker oraz Gia Scala i Irini Papas. Scenariusz napisał Carl Foreman na podstawie powieści Alistaira MacLeana, opublikowanej w 1957. Zdjęcia realizowane były na greckiej wyspie Rodos, maltańskiej Gozo oraz Tino na Morzu Liguryjskim.

Premiera filmu odbyła się 21 kwietnia w londyńskim *Odeon Leicester Square* z udziałem królowej angielskiej Elżbiety II i księcia Filipa. "Działa Navarony" okazały się przebojem kinowym.

W 1962 aktor zagrał w psychologicznym thrillerze noir Thompsona *Przyłodek strachu*, kreując rolę Sama Bowdena, prawnika starającego się ochronić swoją żonę Peggy (Polly Bergen) i córkę Nancy (Lori Martin) przed psychopatycznym przestępcą Maxem Cady (Robert Mitchum). Początkowo to Peck otrzymał ofertę zagrania mordercy, jednak aktor odmówił, tłumacząc, że nie chce grać czarnego charakteru. Mimo przychylnych recenzji, film okazał się porażką finansową.

W rodzinnej sadze "Jak zdobywano Dziki Zachód" (reż. George Marshall, Henry Hathaway, John Ford) także z roku 1962 ukazującej dzieje powstania Dzikiego Zachodu, Peck wcielił się w rolę profesjonalnego hazardzisty Cleve'a Van Valena w segmencie napadu na wagon przez Czejenów. Razem z nim wystąpili Debbie Reynolds, John Larch, Robert Preston i Thelma Ritter. W obsadzie filmu składającego się z powiązanych ze sobą segmentów, znaleźli się m.in.: Carroll Baker, Henry Fonda, James Stewart John Wayne i Lee J. Cobb. Obraz zdobył pierwsze miejsce w amerykańskim *box office*.

Jeszcze w tym samym roku na ekrany kin wszedł dramat obyczajowy "Zabić drozda" w reżyserii Roberta Mulligana, będący filmową adaptacją nagrodzonej Pulitzerem powieści Harper Lee o tym samym tytule. Peck zaangażowany został do głównej roli Atticusa Fincha, adwokata z niewielkiego miasteczka samotnie wychowującego dwójkę dzieci, który zostaje obrońcą czarnoskórego mężczyzny (Brock Peters), niesłusznie oskarżonego o gwałt na białej kobiecie. Obraz Mulligana eksponował jeden z dwóch głównych wątków powieści; opowiadał o trudnych początkach walki z rasizmem na Głębokim Południu. Mary Badham, która zagrała ekranową córkę Pecka, zaprzyjaźniła się z aktorem i utrzymywała z nim kontakt aż do jego śmierci w 2003. Film spodobał się i krytykom, i widzom. Peck po raz piąty nominowany został do nagrody Akademii Filmowej, rywalizując tym razem z takimi aktorami jak Burt Lancaster, Jack Lemmon, Marcello Mastroianni i Peter O'Toole. Rola Fincha ostatecznie przyniosła Peckowi pierwszego Oscara, którego odebrał z rąk Sophii Loren.

<https://www.youtube.com/watch?v=46rabPWIKyY>

W 1963 wraz z Tonym Curtisem zagrał w komediodramacie "Kapitan Newman" (reż. David Miller), wcielając się w psychoterapeutę Josiaha J. Newmana. Rola ta przyniosła mu nominację do Złotego Globu dla najlepszego aktora w filmie dramatycznym. Rok później wystąpił w dramacie wojennym "A oto koń siny" (reż. Fred Zinnemann), u boku Anthony'ego Quinna i Omara Sharifa, będącego luźno opartą interpretacją biografii Francisco Sabaté, uczestnika hiszpańskiej wojny domowej. Mający premierę w maju 1965 thriller "Miraż" (reż. Edward Dmytryk) zebrął przychylne opinie. Obok Pecka wystąpili Diane Baker i Walter Matthau, którego Peck zasugerował do roli detektywa Teda Caselle'a po tym, gdy zobaczył go w jednym ze spektakli: "Myślę, że mój główny wkład do filmu polegał na tym, że zatrudniłem Waltera Matthau i praktycznie wylansowałem go na dużym ekranie". W 1966 aktor zagrał w "Arabesce" (reż. Stanley Donen) u boku Sophii Loren.

29 września 1965 prezydent Lyndon B. Johnson mianował Pecka członkiem *National Arts Council*, organu nadzorującego rządowe finansowanie sztuki. Rok później wybrano go do rady dyrektorów stacji telewizyjnej KCET, mającej swoją siedzibę w Los Angeles. 2 stycznia 1967 wszedł w skład rady opieki fundacji charytatywnej *Motion*

Picture & Television Fund, której w 1971 został przewodniczącym. Od czerwca 1967 Peck przewodniczył Amerykańskiej Akademii Sztuki i Wiedzy Filmowej, piastując to stanowisko przez trzy lata. Przekonywał zarząd do tworzenia filmów animowanych, które mogłyby być nominowane do nagród Akademii Filmowej w kategorii dla najlepszego filmu. Przewodniczył Radzie Powierniczej Amerykańskiego Instytutu Filmowego (1967-1969), którego był współzałożycielem oraz pełnił rolę naczelnego przewodniczącego fundacji charytatywnej *American Cancer Society* (1966). Był także członkiem organizacji non profit *National Council on the Arts* (1964-1966).

W 1969 wystąpił w trzech obrazach, ponownie nawiązując współpracę z Thompsonem. W maju do kin wszedł western "Złoto MacKenny", gdzie Peck wcielił się w rolę szeryfa porwanego przez bandytów, który zna drogę do skarbu Apaczów. W obsadzie znaleźli się m.in.: Omar Sharif i Telly Savalas. Ostatnim wspólnym projektem Pecka i Thompsona był szpiegowski "Najniebezpieczniejszy człowiek świata", opowiadający historię amerykańskiego naukowca Johna Hathaway. Okazał się on porażką pod względem finansowym i w oczach krytyków. Obraz "Uwięzieni w kosmosie" (reż. John Sturges), utrzymany w gatunku dramatu SF, nagrodzony został statuetką Akademii Filmowej w kategorii za najlepsze efekty specjalne.

Początek lat 70. był spadkiem zainteresowania twórczością aktora. "Na krawędzi" (1970, reż. John Frankenheimer), gdzie wykreował rolę dwuznacznie moralnego szeryfa Henry'ego Tawesa oraz westerny "Odstrzał" (1971, reż. Henry Hathaway) i "Billy dwa kapelusze" (1974, reż. Ted Kotcheff), nie zyskały uznania. Niepowodzenie dwóch ostatnich produkcji zmusiło aktora do podsumowania swojego dorobku i rezygnacji z występowania w westernach.

W 1972 zainwestował 300 tys. dolarów i został głównym producentem wojennego dramatu "Trial of the Catonsville Nine" (reż. Gordon Davidson), będącego adaptacją sztuki napisanej typem wiersza wolnego przez jezuitę Daniela Berrigana. Obraz w reżyserii Davidsona w otwarty sposób krytykował rządy prezydenta Richarda Nixona i amerykańską interwencję zbrojną w Wietnamie. Wyświetlany był w nielicznych kinach studyjnych, gdyż duże wytwórnie odmówiły pokazów.

Zmiana statusu nastąpiła w 1976, kiedy aktor przyjął rolę w horrorze Richarda Donnera "Omen". Po przeczytaniu scenariusza, aktor pomimo małej gaży zgodził się na występ w filmie, uważając, że "jest to bardziej thriller psychologiczny niż horror". Partnerowali mu na planie Harvey Spencer Stephens i Lee Remick. Film opowiadał o dzieciństwie Damiana Thorna, który został "adoptowany" przez zamożnego dyplomatę Roberta Thorna (Peck). Rodzina nie jest świadoma faktu, że mały chłopiec jest potomkiem szatana, biblijnym Antychrystem. Po latach, obraz Donnera zyskał miano kultowego, ze względu na swoją reputację, powagę, a także ścieżkę dźwiękową Jerry'ego Goldsmitha, za którą uhonorowany został nagrodą Akademii Filmowej.

W 1977 Peck zagrał w biograficznym dramacie wojennym "Generał MacArthur" (reż. Joseph Sargent). Aktor przyjął rolę pomimo niezbyt dużego zadowolenia ze scenariusza. Przygotowując się do niej, studiował fotografie w archiwach narodowych i bibliotekach oraz oglądał filmy z udziałem generała w akcji. Peck nominowany został do Złotego Globu w kategorii dla najlepszego aktora w filmie dramatycznym.

W 1978 zagrał w thrillerze SF "Chłopcy z Brazylii" w reżyserii Franklina J. Schaffnera u boku Laurence'a Oliviera. Obraz zrealizowany został na podstawie noweli Iry Levina z 1976. Peck po raz trzeci w swej karierze wykreował rolę czarnego charakteru, wcielając się w Josefa Mengele, niemieckiego zbrodniarza wojennego i lekarza. Aktor przyjął

rolę ze względu na Oliviera, z którym bardzo chciał pracować. W obsadzie znaleźli się również: Denholm Elliott, James Mason, Lilli Palmer i Uta Hagen. Film, tak jak i pierwowzór literacki, przedstawiał fikcyjne wydarzenia budowane wokół prawdziwej postaci Josefa Mengele. Do swej roli Peck został specjalnie ucharakteryzowany. Scena, w której główni bohaterowie, Lieberman (Olivier) i Mengele (Peck) kłócą się, była nagrywana przez 3-4 dni. Powodem był gorszy stan zdrowia Oliviera w owym czasie. Peck przyznał później, że był to absurdalny pomysł by realizować scenę walki z aktorami, którzy byli już w zaawansowanym wieku. Peck po raz piąty nominowany został do Złotego Globu w kategorii dla najlepszego aktora w filmie dramatycznym.

W 1980 aktor wystąpił w wojennym filmie "Wilki morskie" (reż. Andrew V. McLaglen), zekranizowanym według brytyjskiej powieści *Boarding Party* Jamesa Leasora. Wcielił się w rolę pułkownika Lewisa Puga. Na ekranie partnerowali mu David Niven (z którym Peck zagrał w "Działach Navarony" w 1961) i Roger Moore, ówczesny odtwórca roli Jamesa Bonda. Zdjęcia realizowane były na zachodnim wybrzeżu półwyspu Indyjskiego Goa i Nowym Delhi. Premiera odbyła się 5 czerwca 1981. Obraz McLaglana okazał się klapą finansową.

U schyłku kariery Peck wziął udział w miniseriale "W imię honoru" (1982, reż. Andrew V. McLaglen), realizowanym dla stacji CBS, wcielając się w prezydenta Abrahama Lincolna. Rok później zagrał rolę irlandzkiego księdza Hugh'a O'Flaherty'ego w telewizyjnym dramacie wojennym "Purpura i czerń" (reż. Jerry London), powstałym w koprodukcji amerykańsko-brytyjsko-włoskiej. Obraz opowiadał o losach duchownego, który w trakcie II wojny światowej ocalał blisko 4 tys. żołnierzy i Żydów w Watykanie. W 1987 wystąpił wraz z Jamie Lee Curtis w dramacie sportowym "Grace i Chuck" (reż. Mike Newell) opowiadającym historię młodego gracza baseballu Chucka (Joshua Zuehlke), który zawiesza swoją karierę do czasu rozbrojenia broni nuklearnej.

<https://www.youtube.com/watch?v=ztY1AxNz0F8>

Dwa lata później zagrał w romantyczno-przygodowym "Starym Gringo" (reż. Luis Puenzo) u boku Jane Fondy, którego fabuła koncentrowała się na nauczycielce Harriet Winslow, przybywającej do ogarniętego rewolucją Meksyku, aby nauczać dzieci bogatego właściciela ziemskiego. W 1991 wystąpił w komediodramacie "Cudze pieniądze" (reż. Norman Jewison) wraz z Dannym DeVito, był to ostatni "kasowy" film w dorobku aktora. W tym samym roku po raz ostatni pojawił się na dużym ekranie, kreując epizodyczną rolę prawnika Lee Hellera w remake'u "Przyłądka strachu". W głównych rolach wystąpili Nick Nolte i Robert De Niro. Reżyserem został Martin Scorsese. W filmie zagrali także Martin Balsam i Robert Mitchum, którzy brali udział w oryginalnej wersji.

W 1993 wraz z Lauren Bacall wystąpił w telewizyjnej produkcji "Portret" (reż. Arthur Penn), zekranizowanej według noweli Tiny Howe. Pięć lat później, Peck po raz ostatni pojawił się na ekranie, kreując postać ojca Mapple w miniseriale "Moby Dick" (reż. Franc Roddam). Rola ta przyniosła mu statuetkę Złotego Globu dla najlepszego aktora drugoplanowego w serialu, miniseriale lub filmie telewizyjnym.

W 1999 wystąpił w będącym częścią cyklu *American Masters* telewizji PBS filmie dokumentalnym "A Conversation with Gregory Peck" (reż. Barbara Kopple), stanowiącym podsumowanie dorobku artystycznego oraz opowieść o życiu rodzinnym. Obraz Kopple wyłoniony został podczas konkursu na Międzynarodowym Festiwalu w Cannes.

<https://www.youtube.com/watch?v=4n9JiXXqxJc&list=PLggP7qaago8CfHQiNSf788gF2m8BwdjWe>

Po zakończeniu kariery aktorskiej podróżował po świecie prowadząc odczyty, spotykając się ze studentami i występując jako narrator w filmach dokumentalnych.

Gregory Peck zmarł we śnie 12 czerwca 2003 w wieku 87 lat w swoim domu w Holmby Hills, dzielnicy Los Angeles na oskrzelowe zapalenie płuc. Do końca przy jego boku była żona Veronique Peck.

<https://www.youtube.com/watch?v=LsK9VKrfPFY>

Na uroczystości pogrzebowe w Katedrze Matki Bożej Anielskiej przybyło prawie trzy tysiące osób, wśród nich najbliższa rodzina, była małżonka Greta Kukkonen i liczni artyści. Ceremonii przewodniczył Roger Mahony, który podczas mowy pogrzebowej powiedział m.in.: *"W sztuce jest współczucie, we współczuciu człowieczeństwo, a w człowieczeństwie wielkoduszność i miłość. Gregory Peck sięgnął najwyższych poziomów wszystkich tych cnót"*. Steven Spielberg zaznaczył, że *"dziedzictwo nie leży tylko w jego filmach, lecz także w godnym i moralnym sposobie pracy i życia"*. Ciało aktora złożono w krypcie mauzoleum Katedry Matki Bożej Anielskiej.

<https://www.youtube.com/watch?v=J4myQkada4E>

Peck od młodości związany był ze sportem. Z uwagi na swoje warunki fizyczne, w latach 30. aktywnie uczestniczył w uniwersyteckich zawodach wioślarskich, które określał mianem "najbardziej wyczerpującego sportu znanego na uczelni". Jak większość ówczesnej młodzieży w La Jolla, kurorcie położonym nad Pacyfikiem, Peck był bardzo dobrym pływakiem, nurkiem i poławiaczem krabów. Do jego pasji należało także budowanie łodzi oraz wspólna gra w golfa ze swoim ojcem. W późniejszym czasie aktor był właścicielem rasowych koni, które regularnie brały udział w wyścigach na terenie Anglii. W wolnych chwilach zajmował się kolekcjonerstwem i ogrodnictwem. Interesował się historią Stanów, zwłaszcza okresem prezydentury Abrahama Lincolna. W 1959 otworzył rodzinny dom wypoczynkowy na półwyspie Cap Ferrat.

Aktor chętnie utrzymywał kontakty towarzyskie; przyjaźnił się z większością amerykańskich prezydentów od wczesnych lat 60. Szczególnie bliska relacja łączyła go z Lyndonem B. Johnsonem, u którego często spędzał weekendy na ranchu w Teksasie. Wraz z żoną Veronique brał udział w uroczystych obiadach i kameralnych przyjęciach w Białym Domu, wystawianych przez Johansona i Ronalda Reagana w 1983. Był bliskim przyjacielem prezydenta Francji Jacques'a Chiraca. Długoletnie serdeczne stosunki utrzymywał z reżyserem Henrym Kingiem, z którym współpracował przez dekadę, realizując sześć filmów. Cenił sobie przyjacielskie relacje m.in. z aktorami Avą Gardner, Davidem Nivenem, Humphreym Bogartem, Johnem Garfieldem, Lauren Bacall oraz wirtuozem skrzypiec Isaakiem Sternem.

Peck aktywnie wspierał fundacje charytatywne. Za pomoc osobom zmagającym się z chorobą nowotworową, w 1968 uhonorowany został specjalnym Oscarem - agroną im. Jeana Hersholta. Odbierając statuetkę zaznaczył: "Nie

jestem uszczęśliwicielem innych. To zawstydzające dla mnie być klasyfikowanym jako humanitarysta. Ja po prostu biorę udział w działaniach w które wierzę". Cenił sobie spokój i życie prywatne. Unikał rozgłosu wokół swojej osoby. Gerard Molyneaux napisał: "*Humanitarny w usposobieniu, wyartykułowany w swojej komunikacji i energiczny w dążeniu do swoich celów, Gregory Peck odcisnął piętno na swoim zawodzie i sztuce w Ameryce*".

Swoją pierwszą żonę, Finkę, Gretę Kukkonen, Peck poznał w trakcie dziewięciomiesięcznego tournée, gdy pracowała jako charakteryzatorka dla Katheriny Cornell, a on podejmował swoje pierwsze próby w teatrze. Pobrali się 4 października 1942 w *Methodist Church* przy Park Avenue, do którego weszli prosto z popołudniowego spaceru, nie będąc w ogóle przygotowani do ceremonii. Świadków znalazł ksiądz. Następnego dnia powiadomili rodziców i zaprosili ich na obiad. W 1943 przeprowadzili się do Hollywood. Po otrzymaniu angażu w filmie i podpisaniu kontraktu przez Pecka, Kukkonen zrezygnowała z pracy i zajęła się domem. Para doczekała się trójki synów: Jonathana (1944-1975), Stephena (ur. 1946) i Carey'a Paula (ur. 1949). Według jej słów, Peck był "wspaniałym ojcem". Na początku lat 50. stosunki małżonków zaczęły się pogarszać. Po jednej z kłótni, aktor spakował walizki. 13 stycznia 1953 Kukkonen ogłosiła separację. Rozwiedli się 30 grudnia 1955, pozostając w przyjacielskich relacjach.

W trakcie trwania małżeństwa z Kukkonen, podczas realizacji zdjęć do "Rzymskich wakacji", Peck udzielał w Rzymie wywiadu początkującej dziennikarce francuskiego magazynu *France Soir* Veronique Passani, córce architekta i rosyjskiej artystki. Pół roku później aktor zaprosił ją na tor wyścigowy w Paryżu. Po zawodach udali się na kolację. Dzień po sfinalizowaniu rozwodu z Kukkonen, 31 grudnia 1955 para pobrała się w Santa Ynez. Ślubu udzielił im sędzia Arden Jensen z sądu okręgowego w Santa Barbara. Uroczystości weselne odbyły się na ranchu jednego z przyjaciół Pecka w Lompoc. Passani ze względu na pracę męża wyjechała do Ameryki, gdzie działała jako filantropka w Wielkim Los Angeles. Początkowo mieszkali przy South Cliffwood Avenue w Brentwood. Wraz z Peckiem aktywnie wspierała w latach 60. organizację *American Cancer Society*, na której konto przekazali kwotę pięćdziesięciu milionów dolarów. W 1967 dziennik *Los Angeles Times* przyznał jej tytuł "kobiety roku". Była także współzałożycielką *Inner City Cultural Center*, zespołu teatralnego złożonego z różnych grup etnicznych. W 1979 została naturalizowaną obywatelką Ameryki. Wraz z mężem doczekała się dwójki dzieci: syna Anthony'ego (ur. 1956) i córki Cecili (ur. 1958). Pozostali zgodnym małżeństwem aż do śmierci aktora w 2003, przeżywając razem 48 lat.

<https://www.youtube.com/watch?v=-vwf1LK79Pw>

Podczas gdy wielu artystów Hollywood znajdowało się na tzw. czarnej liście, Peck podpisał w 1947 list wyrażający ubolewanie z powodu dochodzenia Komisji ds. Działalności Antyamerykańskiej w sprawie rzekomych sympatyków Partii Komunistycznej w Ameryce. 2 listopada dołączył do innych aktorów i wziął udział w audycji radiowej *Hollywood Fights Back*, wyrażającej sprzeciw wobec ograniczaniu wolności słowa przez rządowe śledztwo prowadzone w związku z sympatiami komunistycznymi w Hollywood. W 1948 Myron Coureval Fagan opublikował książkę "Treason in Hollywood", w której nazwał aktora "sympatykiem komunizmu". Peck publicznie zaprzeczył, tłumacząc, że nigdy nie wierzył w komunizm ani nie był członkiem partii sympatyzującej z tym ustrojem.

Aktor przez całe swoje życie był zwolennikiem Partii Demokratycznej. W 1948 poparł kandydaturę Harry'ego Trumana podczas wyborów prezydenckich. W 1970 był potencjalnym kandydatem z ramienia Demokratów do ubiegania się o fotel gubernatora Kalifornii. Przyznał jednak, że nie miał żadnego interesu w staraniu się o urząd

publiczny. Syn Carey Peck dwukrotnie bez powodzenia ubiegał się o urząd polityczny w 1978 i 1980. W wywiadzie dla irlandzkich mediów, Peck ujawnił, że prezydent Lyndon B. Johnson w przypadku ubiegania się o reelekcję urzędu w 1968, planował powierzyć mu stanowisko amerykańskiego ambasadora w Irlandii. 20 stycznia 1969 odznaczony został przez Johnsona najwyższym cywilnym odznaczeniem, Medalem Wolności.

W 1972 prezydent Richard Nixon umieścił Pecka na swojej liście wrogów, z powodu liberalnego aktywizmu aktora. W 1987 wraz z Burtem Lancasterem, Lloydem Bridgesem i Martinem Sheenem wystąpił jako narrator w spocie organizacji *People for the American Way*, wyrażając swój sprzeciw wobec potwierdzenia nominacji przez ówczesnego prezydenta Ronalda Reagana dla konserwatywnego sędziego Roberta Borka do Sądu Najwyższego z powodu jego krytyki praw obywatelskich. Kandydatura Borka ostatecznie nie została zatwierdzona przez Senat.

Peck opowiadał się za ogólnosiątkowym zakazem używania broni jądrowej oraz popierał prawo nakazujące kontrolę dostępu do broni. W 1979 wziął udział w kampanii organizacji *Alliance to Save Energy* promującej efektywność energetyczną.

Do jego najbardziej znanych filmów należą: "Urzeczona" (1945), "Pojedynek w słońcu" (1946), "Dzientelmeńska umowa" (1947), "Akt oskarżenia" (1947), "Z jasnego nieba" (1949), "Jim Ringo" (1950), "Rzymskie wakacje" (1953), "Moby Dick" (1956), "Biały Kanion" (1958), "Działa Navarony" (1961), "Przylądek strachu" (1962), "Jak zdobywano Dziki Zachód" (1962), "Zabić drozda" (1962), "Omen" (1976) oraz "Chłopcy z Brazylii" (1978). Peck wystąpił w 55 filmach.

<https://www.youtube.com/watch?v=xDHsG2OFH7s>